

ARKEOLOGISK UTREDNING 2020

Patrik Hallberg

NYA FORNLÄMNINGAR PÅ GALGBERGET

Halland, Halmstad stad, Halmstad 7:3

RAPPORT KULTURMILJÖ HALLAND 2020:68

STIFTELSEN HALLANDS LÄNSMUSEER

Stiftelsen Hallands Läns museer, Kulturmiljö Halland

Uppdragsverksamheten, Halmstad 2020

Arkeologisk utredning 2020

Bild framsida: Schakt 900 med en av de rektangulära härdarna, foto mot S.

Foto: Ola Kadefors. (Fotonr. 2020-52-01).

Grafisk form och layout : A Andersson.

Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet.

Ärende nr ms2006/02316.

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING	5
BAKGRUND	5
TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ	5
SYFTE OCH METOD	5
RESULTAT	7
TOLKNING	8
ÅTGÄRDSFÖRSLAG	9
TEKNISKA OCH ADMINISTRATIVA UPPGIFTER	10
BILAGOR	11
Bilaga 1 Schaktbeskrivning	
Bilaga 2 Fotobilaga	
Rapporter från Kulturmiljö Halland 2020	14

Fig. 1. Utredningsområdet med registrerade fornlämningar, skala 1:10 000.

SAMMANFATTNING

Kulturmiljö Halland har på uppdrag av Fortifikationsverket genomfört en arkeologisk utredning på fastigheten Halmstad 7:3 inom Halmstad stad och kommun. Utredningen utfördes enligt länsstyrelsens beslut 431-3698-2020 den 17–19 augusti 2020, i syfte att ta reda på om det fanns dolda fornlämningar inom fastigheten. Det schaktades totalt 930 löpmeter fördelade på 37 schakt. Vid schaktningen påträffades två boplatzlämningar bestående av tillsammans 24 stolphål, 3 härdar och 6 gropar. Lämningarna har blivit registrerade som fornlämning L2020:6451 och L2020:6455. Kulturmiljö Halland förordar att en arkeologisk förundersökning av dessa genomförs för att utvärdera deras utbredning, karaktär och datering.

BAKGRUND

Kulturmiljö Halland har på uppdrag av Fortifikationsverket enligt länsstyrelsebeslut 431-3698-2020 genomfört en arkeologisk utredning inom fastigheten Halmstad 7:3. Orsak till den arkeologiska utredningen är att Fortifikationsverket planerar att anlägga ett nytt verksamhetsområde inom fastigheten, som del av regementet Lv6 utbyggnad. Därvid tas en större markareal på ca 135 000 m² i anspråk för byggnader och hårdgjorda ytor.

TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ

Utredningsområdet utgörs av en flack areal med svagt markerade höjdryggar. Alven under matjorden består av sand enligt SGU:s jordartskarta. Öppen gräsmark med ansamlingar av lövträd utgör hela området. Mellan dungarna av lövträd och de större buskagen växer gräs och örter högt med stora mängder av sly och mindre träd. Utredningsområdet innehåller inga tidigare kända fornlämningar. Karaktären på det omgivande fornlämningslandskapet, områdets topografi och

jordartssammansättning gör dock sannolikheten stor för förekomst av okända fornlämningar dolda under mark. Den närmaste kända fornlämningen är en gravhög från bronsåldern (RAÄ Halmstad 5:1/L1997:4157). Enligt den av Riksantikvarieämbetet gjorda fornminnesinventering av Halland på 1980-talet beskrivs den som varande cirka 18 meter i diameter, med en höjd av cirka 1,5 meter.

SYFTE OCH METOD

Syftet med den arkeologiska utredningen har varit att ta reda på om fornlämningar berörs av det planerade arbetsföretaget. Utredningen ska preliminärt avgränsa nya påträffade fornlämningar inom utbredningsområdet. Utredningsresultaten ska kunna användas vid länsstyrelsens fortsatta bedömningar och tillståndsprövningar, samt utgöra underlag för eventuellt kommande arkeologiska åtgärder. Resultatet kan användas som planeringsunderlag av Fortifikationsverket. Med hjälp av en mindre bandgående grävmaskin med en skopbredd om cirka 1,4 meter så drogs 37 sökschakt inom utredningsområdet. Det bestämdes från början

Fig. 2. Utredningsområdet med alla schakt och de två nya boplatssområdena. Skala 1:2000.

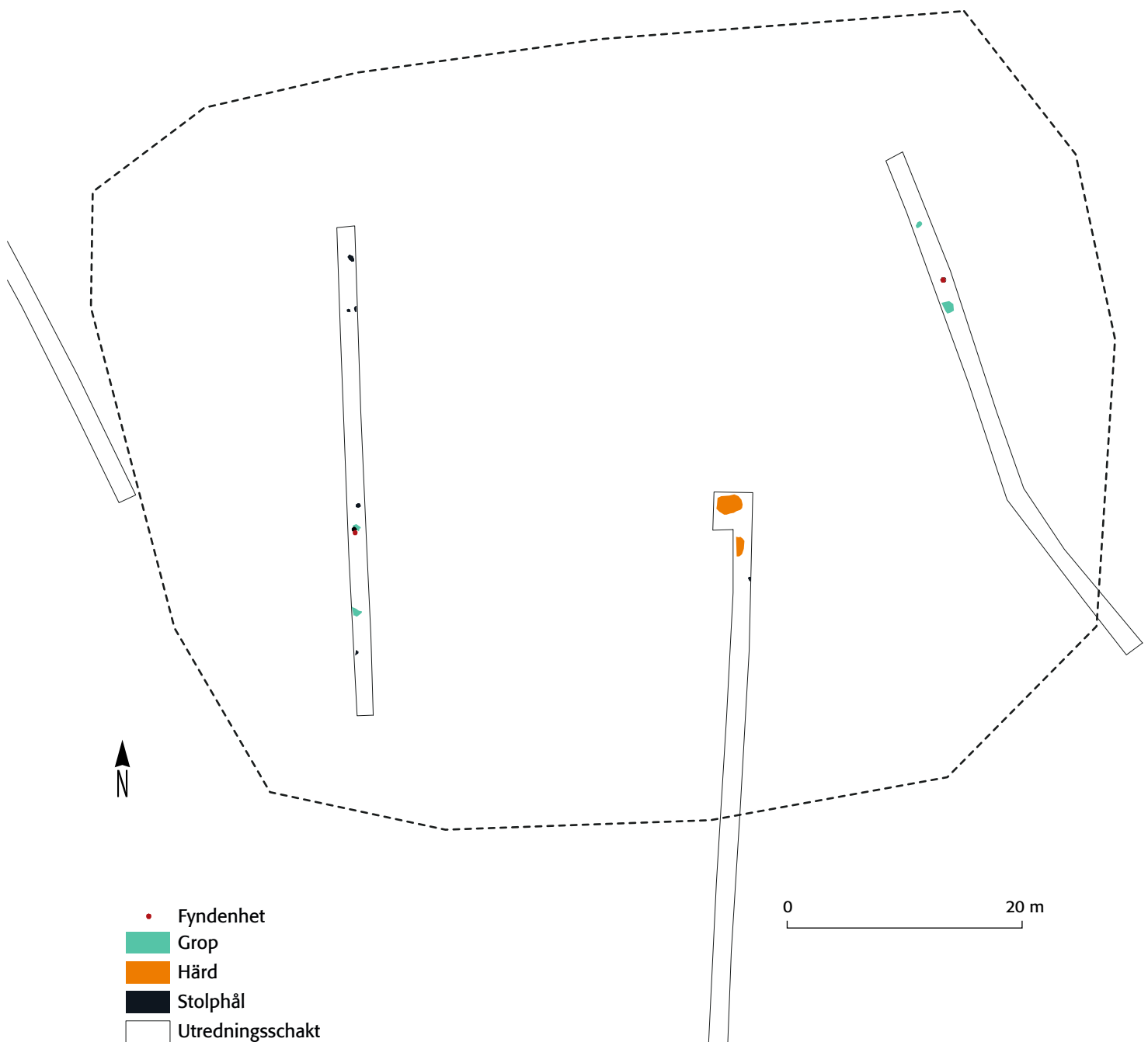

Fig. 3. Norra boplatzlämningen (L2020:6455) med schakt och arkeologiska lämningar. Skala 1:500.

att det krävdes en mindre grävmaskin på grund av den stora mängden av träd och buskar inom området. Detta möjliggjorde schaktdragning inne bland träden. Det var inte möjligt att förlägga schakten i nordsydlig sträckning som brukligt på grund av terrängens beskaffenhet. Schakten grävdes med cirka 20–30 meters mellanrum över hela utredningsområdet. Alla schakt grävdes igenom matjorden ner till underliggande sand för

att lokalisera arkeologiska strukturer och lämningar. Fynd och topografiska företeelser inmättes med GPS.

RESULTAT

Totalt öppnades 37 schakt med en bredd av cirka 1,4 meter och en sammanslagen längd av totalt 930 löpmeter, vilket motsvarar en frilagd yta av cirka 1 300 kvadratmeter. Schakten grävdes till ett djup av

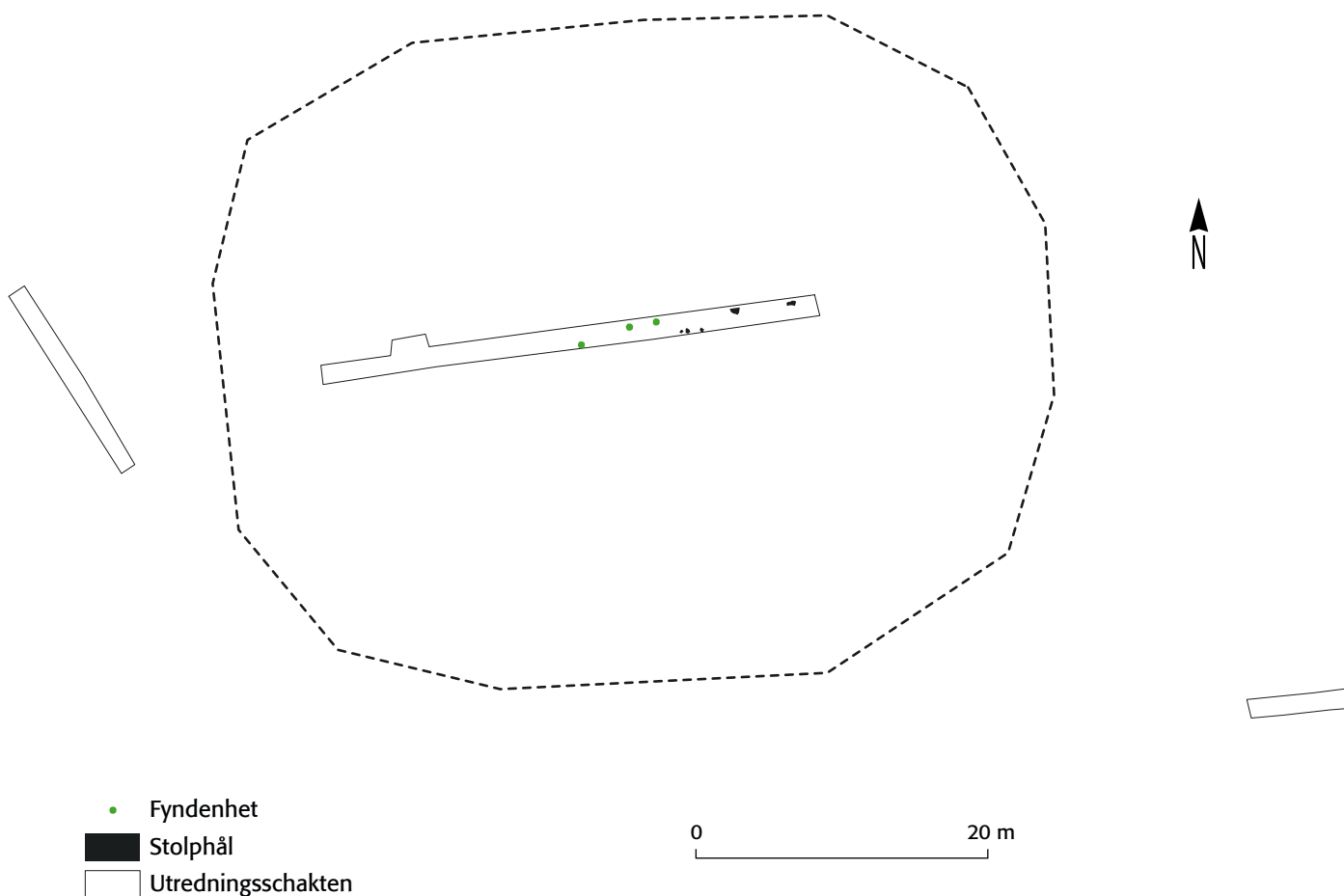

Fig 4. Södra boplatzlämningen (L2020:6451) med schakt och arkeologiska lämningar. Skala 1:500.

cirka 0,3–0,4 meter. Matjordens djup varierar mellan 0,25 meter till 0,40 meter. Inom utredningsområdet påträffades arkeologiska lämningar i 13 av sökschakten (schakt 236, 288, 346, 389, 500, 579, 675, 696, 743, 900, 989, 1009 och 1025). De arkeologiska lämningarna består av 24 stolphål, 3 härdar, varav 2 rektangulära, samt sex gropar. Detta resulterade i två boplatzlämningar i den centrala delen av undersökningsområdet. En större och en mindre. Den större boplatzlämningen (L2020:6455) om cirka 5 150 m² innehåller de två större rektangulära härdarna av järnålderstyp, samt ett antal stolphål och gropar. I den andra mindre boplatzlämningen (L2020:6451) på cirka 2 300 m² påträffades fem stolphål och tre flintor, varav ett slipat flintavslag. Den mindre boplatzlämningen ligger cirka 80 meter söder om den större. Inga fynd tillvaratogs.

TOLKNING

De påträffade arkeologiska lämningarna tyder på att det rör sig om två i tid skilda boplatser, den mindre i södra delen tolkas okulärt vara äldst utifrån fynden av flinta, varav ett flintavslag visade tecken på slipning, detta tillsammans med stolphålen pekar på en möjlig stenåldersdatering. Den norra, större boplatser visar upp en annan karaktär med sina anläggningar som består av både stolphål och gropar, men framförallt de två stora rektangulära härdarna som pekar på en möjlig datering kring romersk järnålder.

Fig. 5. Schakt 900 med en av de rektangulära härdarna, foto mot söder. Foto: Ola Kadefors. (Fotonr. 2020-52-01).

ÅTGÄRDSFÖRSLAG

Kulturmiljö Halland förordar att arkeologisk förundersökning utförs av fornlämning L2020:6455 och fornlämning L2020:6451 i syfte att fastställa fornlämningarnas individuella utbredning, komplexitet, karaktär och datering. Förundersökningen får ej utföras i väderlek med tjäle och snö.

TEKNISKA OCH ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Länsstyrelsens 431-3698-2020
beslutsnummer:

Eget diarienum-
mer: 2020-156

Uppdragsgivare: Fortifikationsverket

Utförandetid: 2020-08-17 - 2020-08-19

Personal: Patrik Hallberg (grävningssledare och mätansvarig), Ola Kadefors och Per Wranning (arkeologer), samt Anders Gudmundsson, Kus-
katorpet Entreprenad & Lantbruk AB.

Koordinatsystem: Sweref 99 TM

Höjdsystem: RH 2000

Läge: Halland, Halmstad 7:3, Halmstad stad

Undersökt: 930 löpmeter, motsvarande 1 300 kvadratmeter.

Dokumentation: Schakt och anläggningar mättes in med GPS. Digital information
finns tillgänglig i Intrasiprojektnr: Halmstad20200156utr, Digi-
tala fotografier har fotonummer 2020-52-(1-4)

Fynd: En bit slipad flinta (inga fynd tillvaratogs)

Datering: -

BILAGOR

Bilaga 1 Schaktbeskrivning

Fastighet Halmstad 7:3

Schakt 200. Längd 13 meter 17,8 m². Matjord 0,40 meter. Mycket omrörda lager, brända lager med skrot och porslin.

Schakt 208. Längd 68 meter 90,8 m². Matjord 0,20–0,40 meter. I huvudsak grusig sand med svagt inslag av silt.

Schakt 236. Längd 56 meter 74,9 m². Matjord 0,30 meter. Grusig sand.

Schakt 288. Längd 40 meter 51,9 m². Matjord 0,30 meter. Grusig sand.

Schakt 318. Längd 50 meter 65,5 m². Matjord 0,20 meter. Grusig gulröd silt med inslag av sten.

Schakt 340. Längd 15 meter 19,6 m². Matjord 0,20 meter. Grusig gulröd sand.

Schakt 346. Längd 57 meter 76,9 m². Matjord 0,20—0,30 meter. Grusig gul sand i V, övergår till omrörda lager i Ö, rödbrun grusig sand.

Schakt 389. Längd 19 meter 24,5 m². Matjord 0,10—0,20 meter. Gulgrå grusig sand.

Schakt 500. Längd 20 meter 28,2 m². Matjord 0,20--0,30 meter. Gulbrun grusig sand.

Schakt 535. Längd 24 meter 33,7 m². Matjord 0,10—0,20 meter. Gulgrå grusig sand med rikt innehåll av sten.

Schakt 579. Längd 24 meter 30,9 m². Matjord 0,40--0,60 meter. Grusig gulgrå sand med inslag av större sten.

Schakt 588. Längd 18 meter 27 m². Matjord 0,30—0,40 meter. Grusig rödgrå sand.

Schakt 595. Längd 25 meter 32 m². Matjord 0,30 meter. Rödgrå siltig sand.

Schakt 605. Längd 6 meter 7,3 m². Matjord 0,10—0,20 meter. Gulgrå silt.

Schakt 612. Längd 9 meter 10,3 m². Matjord 0,10—0,20 meter. silt.

Schakt 619. Längd 14 meter 18 m². Matjord 0,10—0,30 meter. Flammig gulgrå silt.

Schakt 675. Längd 37 meter 52,5 m². Matjord 0,20 meter. Äldre markhorisont cirka 0,17 tjock bestående av grå brun humös sand.

Schakt 696. Längd 35 meter 45,3 m². Matjord 0,30 meter. Gulbrun siltig sand.

Schakt 710. Längd 7 meter 8,6 m². Matjord 0,30 meter. Grusig gul sand.

Schakt 716. Längd 20 meter 25,4 m². Matjord 0,10—0,20 meter. Grusig gul sand.

Schakt 725. Längd 10 meter 13 m². Matjord 0,10--0,20 meter. Grusig gul sand.

Schakt 743. Längd 16 meter 21,3 m². Matjord 0,20--0,30 meter. Grusig gul sand.

Schakt 751. Längd 16 meter 23,8 m². Matjord 0,20—0,30 meter. Grusig gul sand.

Schakt 900. Längd 51 meter 80,3 m². Matjord 0,30 meter. Gulbrun något grusig siltig sand.

Schakt 912. Längd 28 meter 43,7 m². Matjord 0,25 meter. Gulbrun siltig sand.

Schakt 989. Längd 42 meter 63,7 m². Matjord 0,20—0,30 meter. Gulbrun siltig sand.

Schakt 1009. Längd 34 meter 50 m². Matjord 0,20—0,30 meter. Gul siltig sand.

Schakt 1019. Längd 11 meter 16,1 m². Matjord 0,25 meter. Gul grusig sand.

Schakt 1025. Längd 48 meter 74,3 m². Matjord 0,25 meter. Brun humös sand.

Schakt 1053. Längd 10 meter 13,6 m². Matjord 0,25 meter. Brungul sand.

Schakt 1059. Längd 20 meter 29,8 m². Matjord 0,20 meter. Gulbrun sand.

Schakt 1069. Längd 20 meter 29,5 m². Matjord 0,20 meter. Brun sand.

Schakt 1081. Längd 24 meter 36 m². Matjord 0,25 meter. Brun sand.

Schakt 1091. Längd 7 meter 10,2 m². Matjord 0,20 meter. Morängrus.

Schakt 1097. Längd 13 meter 18,2 m². Matjord 0,20 meter. Morängrus.

Schakt 1104. Längd 25 meter 35,4 m². Matjord 0,25 meter. Gulbrun grusig sand med moräninslag.

Schakt 1114. Längd 14 meter 11 m². Matjord 0,25 meter. Grusig gulbrun sand.

Bilaga 2 Fotobilaga

Fig. 6. Arkeolog Ola Kadefors schaktar med Anders Gudmundsson i den snåriga terrängen. Mot sydväst.
Foto: Patrik Hallberg. (Fotonr. 2020-52-02).

Fig. 7. Arkeolog Patrik Hallberg mäter med GPS under överseende av grävmaskinist Anders Gudmundsson. Mot söder. Foto: Ola Kadefors. (Fotonr. 2020-52-03).

Fig. 8. Arkeolog Per Wranning mäter med GPS, medan soldater övar framryckning i bakgrunden. Mot öster. Foto: Ola Kadefors. (fotonr. 2020-52-04).

RAPPORTER FRÅN KULTURMILJÖ HALLAND 2020

2020:01	Lögnäs Skummeslöv RAÅ 39 och 41, Ark. slutundersökning.	2020: 47	Folkvandringstid, Vendeltid & Vikingatid, Kvibille 21:1, Ark. förundersökning
2020:02	Nio forn lämningar längs Suseån, Ark. förundersökning.	2020:48	Boplatsslämningar i Hasslöv, Hallands län, Laholms kommun, Hasslövs socken, Ark. utredning
2020:03	Ett hål i Hamngatan, Halmstad, Ark. schaktningsövervakning	2020:49	Gravar och boplatser invid Kistinge deponi, Eldsberga socken, Ark. utredning
2020:04	Boplotsaktiviteter fr. tidigneolitikum och romersk järnålder invid bronsåldershöj Kvibille RAÅ 35:1	2020:50	Villa Örnvik, Eketånga 2:71, Halmstad, Antikvarisk förundersökning.
2020:05	Medeltida lämningar i Storgatan, Halmstad	2020:51	Kvarnadalens i Sällstorp, Vård- och underhållspan
2020:06	Dagsås kyrka, textiltförvaring och åtgärder i sakristian	2020:52	Landa kyrka, mögelsanering
2020:07	Dagsås kyrka, nytt pentryskåp	2020:53	Societetshuset i Varberg, antikvarisk konsekvensutredning
2020:08	Rosenfredsskolan uthus, Folkskolan 1, antikvarisk förundersökning	2020:54	Långanskogen, vård- och underhållspan
2020:09	Landa kyrka, nytt styrsystem	2020:55	Göingegårdens smedja, Antikvarisk förundersökning
2020:10	Landa kyrka, belysning	2020:56	Falkenbergs stadshus, ändring av ventilation
2020:11	Grev Kristoffer 13, antikvarisk förundersökning inför renovering	2020:57	Ny spillvattenledning i Skrea. Ark. utredning
2020:12	Grunnarp 3:12. Underlag inför tillståndsansökan för ändring av byggnadsminne.	2020:58	Lugnarohögen, renovering av gravhöj och stuga
2020:13	Trönninge 7:47 Förenklad ark. utredningsrapport	2020:59	Boplatsslämningar inom Altona 2:1 och 4:34. Ark. utr.
2020:14	Vattenledning Åled-Oskarström, Enslövs socken. Ark. utredning, steg 1.	2020:60	Odlingen, Tönnersjö 4:2, Dokumentation inför riving
2020:15	Veddige kyrka, invändig ändring, antikvarisk konsekvensbeskrivning	2020:61	Excellensen 2, Fasad- och markförändring
2020:16	Lindbergs kyrka, framtagande av bemålat bräddtak, antikvarisk förundersökning	2020:62	Arkeologisk utredning av Boberg 8:27
2020:17	Enslövs kyrka begravningsplats, Ark. utredning inför utökande av Enslövs kyrkas gravplats.	2020:63	Arkeologisk utredning av fastigh. Mellby 5:44 i Södra Mellby, Laholms kommun
2020:18	Senmedeltida odlingshorisonter, en stenläggning och nyare tids avfall. Halmstad. Ark. förundersökning och undersökning.	2020:64	Landeryds godsmagasin, underlag inför renovering
2020:19	St Laurentii kyrka. Utvändig renovering	2020:65	Hunnestad 5:24 och 5:13. Ark. utr.
2020:20	Tröinge 2:62 Vinbergs socken, Ark. utredning.	2020:66	Svenstorps mejeri. Renovering av fönster, etapp 2.
2020:21	GC-väg mellan Vinberg och Bergagård. Ark. utredning.	2020:67	Vinbergs prästgård, renovering av fasad
2020:22	VA-ledning Efra kyrkby-Långasand Ark. förundersökning och slutundersökning.	2020:68	Nya forn lämningar på Galgberget. Halmstad, Ark. utr.
2020:23	Knobesholms tunnbinderi.		
2020:24	Övraby - Det äldsta Halmstad. Ett medeltidsarkeologiskt forskningsprojekt.		
2020:25	Hyltebruks kyrka, Utvändig renovering		
2020:26	Tönnersjö kyrka, Renovering av fönster		
2020:27	Nybyggnation hästgård Risarp Harplinge. Ark. utredning.		
2020:28	Förundersökning i avgränsande syfte Skrea 110, Ark. förundersökning.		
2020:29	Boplots- och härdområden. Trönningenäs, Lindbergs socken. Ark. förundersökning av L2018:392, L2018:820, L2018:821, L2018:822.		
2020:30	Kyrkogårdarnas historia, vård och underhåll, bilaga till kulturhistoriska inventeringar i Falkenbergs pastorat		
2020:31	Inventering inför planerad deponi. Varbergs kn, Veddige sn. Ark. inventering		
2020:32	Jutanområdet, Antikvarisk förundersökning		
2020:33	Planområde Himle och Fun City, Spannarp socken, Ark. utredning		
2020:34	Utredning inför GC-väg utmed väg 613 mellan kustvägen och Harplinge samhälle. Harplinge socken, Ark. utredning.		
2020:35	Söndrums församlingsgård, antikvarisk förundersökning		
2020:36	Efterunders. och återställning av plundringsgrop intill Krokstenen, Örelid. Laholm, Tjärby sn, Ark. efterundersökning.		
2020:37	Skottorps slott. Restaurering		
2020:38	Kristineheds manbyggnad. Kulturhistorisk utredning		
2020:39	Laholm RAÅ 142, Laholms stad, Lagaholm 4:1, RAÅ 19:1, RAÅ 142:1, Ark. schaktningsövervakning		
2020:40	Krutkällargången, Halmstad kommun och stad, Bastionen Norre Katt, RAÅ 33:1, Ark. schaktningsövervakning		
2020:41	Kv Jungfrun, Oxen och Hästtorget, Laholm. Förslag till planbestämmelser.		
2020:42	Spannarp Östra, Spannarp socken, Ark. utredning		
2020:43	Fem provborrhål inom Österskans. Halmstad kommun, Österskans 1 och Halmstad 6:31. Ark. kontroll.		
2020:44	Arkeologisk utredning inom Tofta 2:2. Varbergs kommun.		
2020:45	Apelviksgården, omläggning av stråtak. Antikvarisk medv.		
2020:46	Professorn 7, Hotell Gästis i Varberg, Antikvarisk förundersökning		

KULTURMILJÖ
HALLAND

POSTADRESS: TOLLSGATAN 7 | 302 32 HALMSTAD | TEL: 035-19 26 00

E-POST: KANSLI@KULTURMILJOHALLAND.SE | HEMSIDA: WWW.KULTURMILJOHALLAND.SE